

Vreme: 21.10.2026 10:17

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/svet/sta-bih-ocekuje-od-izbora-u-srbiji/>

Autori: Marija Kojcic

Teme: autoputevi, magistrale

Naslov: Šta BiH očekuje od izbora u Srbiji?

7357

Jedni očekuju suočavanje s prošlošću, a drugi kontinuitet aktuelne politike. Sagovornici DW-a upozoravaju da smena vlasti ne garantuje promenu politike prema susedima.

U iščekivanju formiranja vlasti nakon opštih izbora u Bosni i Hercegovini, političke rasprave na sarajevskim ulicama ovih dana nezaobilazno dotiču i dešavanja u komšiluku. Među onima koji pomno prate situaciju uoči vanrednih izbora u Srbiji je i Sarajlija Edin Fejzagić. Za njega je odnos prema nedavnoj prošlosti lakmus-papir za bilo kakvu političku alternativu u Srbiji. "Teško mi je da shvatim da neko i dalje odbija da prizna institucionalne norme i presude međunarodnog suda koji je jasno utvrdio da je u Srebrenici počinjen genocid", započinje Fejzagić. Komentarišući pokret Studentska lista, koji se u Srbiji profilise kao jedna od vodećih opozicionih snaga, Fejzagić ukazuje na složenost njihove pozicije, ali ne opravdava izostanak jasnog stava. Napominje da Aleksandar Vučić već 12 godina kontroliše vlast i medije: "Zato mu je lako da svaku izjavu Studentske liste o genocidu i odbacivanju glorifikacije zločina iskoristi da im preko svojih medija stavi metu na čelo." Slično razmišljaju i mlađe generacije u Sarajevu, razočarane što se Studentska lista regionalnim pomirenjem bavi tek sporadično. Jedna Sarajka dodaje: "Ako Studentska lista nema jasan stav o devedesetim, genocidu u Srebrenici i zločincima, to deluje kao da sledi ideologiju vlasti koja ratne zločince ispraća uz državne počasti." Pitanje da li je nemogućnost ili nespremnost novih političkih aktera u Srbiji da se jasno odrede prema Mladiću i ratnom nasleđu devedesetih tek taktički potez ili ozbiljna prepreka poverenju, ključna je dilema i za stručnu javnost u Sarajevu. Profesor na Fakultetu političkih nauka u Sarajevu dr Asim Mujkić smatra da se takvo držanje Studentske liste može posmatrati kroz prizmu izborne taktike, ali upozorava na dugoročne opasnosti takvog pristupa. "Neodređivanje studentskog pokreta prema Mladiću i nacionalističkim postulatima može se tumačiti kao politički pragmatizam u vanrednoj situaciji koja je iz dana u dan sve bliža incidentu i koja zahteva najširu platformu protiv uzurpatora", ocenjuje za DW profesor Mujkić. Međutim, opasnost leži u onome što sledi nakon eventualne smene vlasti. "Problem sa svakim političkim pragmatizmom jeste to što on, u trenutku kada ovlada polugama državne moći, može početi da stvara svoje vrednosne okvire unutar kojih će se uspostavljati vlast i oblikovati društveni život Srbije, jer se pokazao kao uspešan recept. To će onda dovesti do uključivanja ovih radikalsko-nacionalističkih tema u dominantni politički i društveni pogled na svet, pa bi se moglo dogoditi, kao što se uostalom dogodilo i nakon 5. oktobra 2000. godine, da se taj radikalski nacionalizam, čiji je Vučić izdanak, obnovi i postane neki velikosrpski nacionalizam 3.0", upozorava Mujkić. U tom scenariju, upozorava profesor Mujkić, rušenje vlasti u Beogradu ne bi automatski značilo i raskid s pogubnom ideologijom devedesetih. "Tada ćemo doći u situaciju da se rušenje Miloševića onda i rušenje Vučića danas ne opravdavaju time što su obojica bila na čelu neljudskog, uzurpatorskog, dubinski nedemokratskog i necivilizovanog poretka, već time što, na primer, nisu ostvarili zadate nacionalističke ciljeve, što su 'izdali' nacionalnu stvar", kaže Mujkić. On zaključuje da bez direktnog suočavanja s prošlošću nema pravog napretka: "Mislim, ili želim da mislim, da ozbiljni ljudi unutar studentskog pokreta znaju da, ako se ne raščisti i ne odbaci radikalsko-nacionalistička matrica koja je oduzela stotine hiljada nedužnih ljudskih života i u najgoru bedu bacila milione ljudi, i Srba i njihovih suseda, nismo ništa promenili, već smo ponovo otvorili novi krug pakla." Adnan Čerimagić, viši analitičar Inicijative za evropsku stabilnost (ESI) iz Berlina, ukazuje na to da se

Vreme: 21.10.2026 10:17

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/svet/sta-bih-ocekuje-od-izbora-u-srbiji/>

Autori: Marija Kojcic

Teme: autoputevi, magistrale

Naslov: Šta BiH očekuje od izbora u Srbiji?

bilateralni odnosi ne grade na željama, već na institucionalnoj stvarnosti i ukorenjenim političkim obrascima. On napominje da se obrisi nove vlasti u BiH tek naziru, ali ističe da će odnosi BiH i Srbije prvenstveno zavisiti od toga šta radi Beograd, a ne od toga ko sedi u Sarajevu. Odnos Srbije prema BiH, kaže Čerimagić za DW, već godinama sledi prepoznatljiv obrazac: "Taj obrazac čine postojani elementi: Deklaracija 'Svesrpskog sabora', kojom je formulisan projekat 'zaštite srpskog naroda' i de facto 'srpskog sveta', otvorena podrška Miloradu Dodiku, nerešeno pitanje granica i kontinuirano veličanje osuđenih ratnih zločinaca." Zbog toga Čerimagić ne očekuje da će izbori u Srbiji preko noći promeniti suštinu. Smatra da je, u slučaju pobede Aleksandra Vučića, izvestan nastavak "poznate dinamike" u kojoj će bošnjački predstavnici na poteze Beograda odgovarati osudama i političkim merama. "Povlačenje gotovo celokupnog diplomatskog osoblja BiH iz Beograda bilo je reaktivno, odgovor na potez Beograda, odnosno sahranu ratnog zločinca Ratka Mladića uz državne počasti", kaže Čerimagić, podsećajući na nedavne poteze šefa diplomatije BiH Elmedina Konakovića. Takve diplomatske trzavice samo odražavaju dublje unutrašnje podele u samoj BiH. Kada je reč o budućim odnosima s Beogradom, analitičari predviđaju nastavak poznatih obrazaca: dok bošnjački političari reaguju na provokacije, srpskim odgovara politički kontinuitet u Srbiji, a hrvatski svoje pozicije prvenstveno usklađuju sa Zagrebom. To za DW potvrđuje i banjalučki sociolog Ivan Šijaković: "Kako ja vidim stvari, 90 odsto Srba iz Bosne želi da u Srbiji sve ostane kao do sada, da Vučić ostane na vlasti i zadrži dobre odnose s Miloradom Dodikom. Videli smo u prethodnom periodu da studenti iz Srbije uopšte nisu bili prisutni u Republici Srpskoj. Slično je i s bosanskim Srbima koji žive u Srbiji; svi oni, barem oni stariji od 50 godina, 'listom' su za Vučića." Što se tiče Hrvata iz BiH, novinar i publicista Emil Karamatić za DW kaže da hrvatsku politiku u BiH "kao i do sada, vodi Zagreb" i da je odnos tamošnjih Hrvata prema Srbiji uoči izbora uslovljen i savezništvom Dragana Čovića i Milorada Dodika. "Sve je to deo istog paketa. Mislim da bi zvaničnom Zagrebu, a time i Hrvatima u BiH, isto kao i Evropskoj uniji, bilo draže da Vučić ostane, jer s njim znaju na čemu su. Krajnji cilj je približavanje Srbije EU i NATO-u, a ključni igrač za ostvarenje tog cilja jeste Hrvatska", kaže Karamatić. Ekonomski analitičar Igor Gavran za DW ističe da su ekonomski tokovi između BiH i Srbije relativno stabilni, ali da eventualna promena vlasti u Beogradu donosi neizvesnost, jer u predizbornoj kampanji nema razrađenog plana ekonomske saradnje sa BiH. "Nova vlast bi morala da odustane od protekcijonizma i omogući saradnju na ravnopravnim osnovama, od rešavanja pitanja dugova i vlasništva nad hidropotencijalom Drine do prilika u namenskoj industriji", navodi Gavran, ali naglašava da je ključni problem u BiH. "Dok je Srbija izgradnjom [auto-puteva](#) olakšala povezivanje, vlasti u BiH nisu uradile ništa. Nikakva promena u susedstvu nam ne pomaže ako sami nismo sposobni da iskoristimo prilike", kaže sagovornik DW-a. Izbori u Srbiji doneće odgovor na pitanje kuda ide Beograd, ali reakcije iz BiH pokazuju da promena vlasti sama po sebi ne donosi preokret. Dok jedni traže suočavanje s prošlošću, a drugi u kontinuitetu vide sopstveni interes, odnosi između dve države ostaju opterećeni unutrašnjim podelama. Ime * Komentar

